KOTIMAA

Raju kolari surmasi miehen Siilinjärvellä

Kuopio (HS) Mies kuoli henkilöauton ja sorarekan rajussa törmäyksessä Siilinjärvellä tiistaina iltapäivällä. Henkilöautossa yksin ollut pielaveteläinen 44-vuotias mies kuoli heti ja sora-autokin syöksyi lasteineen ojaan.

Onnettomuus sattui Siilinjärven ja Maaningan välisellä tiellä Hamulassa klo 14.32. Maaningan suuntaan ajanut henkilöauto suistui tuntemattomasta syystä vastaantulevan liikenteen kaistalle ja päin täydessä soralastissa tullutta rekkaa.

Ambulanssi ja auto yhteen Jyväskylässä

Jyväskylä (HS) Seitsemän ihmistä loukkaantui lievästi hälytysajossa olleen ambulanssin törmättyä henkilöauton kylkeen Jyväskylässä tiistana. Pahimmin loukkaantui kaksi liikennevalojen vaihtamista odotellutta jalankulkijaa. Heidankään vammansa eivät ole vakavat.

Onnettomuus sattui Kilpisenkadun ja Vapaudenkadun risteyksessä kello 15.30.

Tormayksen voimasta ambulanssi sinkoutui jalkakäytävälle ja paiskasi risteyksessä valojen vaihtumista odotelleet kaksi naista päin Kirkkopuiston kivirappuja. Ambulanssin kuljettaja ja potilaan saattaja saivat lieviä kolhuja, samoin henkilöauton kuljettaja ja kaksi matkustajaa. Potilas selvisi vammoitta

Mies kuoli ojaanajossa Porvoossa

Porvoo (HS) Mies kuoli henkilöauton ojaanajossa Porvoon maalaiskunnassa tiistina. Onnettomuus tapahtui aamupäivällä Porvoon—Mäntsälän tiellä. Poliisi epäilee auton tieltä suistumisen syyksi vesiliirtoa, silla onnettomuuden sattuessa satoi rankasti.

Onnettomuudessa menehtyi auton kuljettaja Paavo Aaltonen. Han oli syntynyt vuonna 1931 ja kotoisin Askolasta.

Mies raitiovaunun alle Helsingissä

Mies loukkaantui pahoin jäätyaan raitiovaunun ruhjomaksi Helsingissa tiistaina iltapäivälla. Vuonna 1954 syntynyt mies oli kello 16.50 ylittämässä katua, eikä huomannut lahestyvaa ajoneuvoa. Onnettomuus sattui Siltasaarenkatu 1:n kohdalla. Uhri kuljetettiin tajuttomana sairaalaan.

Raimo Ilaskivi:

Metrotoimikunnan loppu paluuta demokratiaan

"Juuri nyt oli kaikki syyt kiirehtiä metrotoimiston ja metrotoimikunnan lopettamista", selvittää Helsingin kaupunginjohtaja Raimo Ilaskivi maanantaina tekemäänsä yllättävää ehdotusta, että toimisto ja toimikunta lakkautettaisiin jo ensi vuoden alussa.

Aiempien päätösten mukaan lakkauttaminen olisi tapahtunut vasta vuonna 1985.

Kaupunginhallitus jätti asian maanantaina pöydälle ja palaa siihen ensi viikolla.

"Metrotoimistolla ei ole toimitusjohtajaa Unto Valtasen virasta pidättämisen jälkeen ja toimikunnan kausi päättyy tämän vuoden lopussa", Ilaskivi selvittää ajankohdan sopivuutta.

"Julkisuudessa on myös keskusteltu siitä, onko viisimiehinen metrotoimikunta oikea elin päättämään Suomen kunnalliselämän suurimmista investoinneista. Siirtämällä toimiston ja toimikunnan tehtävät virastoille ja lautakunnille palataan normaaliin kunnalliseen demokratiaan", Ilaskivi jatkaa.

Lääninhallituksen kanta vaikutti

Ilaskivi sanoo, että Uudenmaan lääninhallituksen viime vuonna antama päätös vaikutti hänen ehdotukseensa. Päätöksessä käsiteltiin mm. metrotoimikunnan asemaa ja sen päätösten lainmukaisuutta.

Päätöksessä lääninhallitus katsoo, että metrotoimikunnalle on liukunut sellaista päätösvaltaa, joka "ei sen toimikuntaluonteen huomioon ottaen voi sille kuulua".

Päätöksessä todetaan, että metrotoimikunta on voinut itsenäisesti, alistamatta päätöksiään kaupunginhallitukselle, ratkaista varsin laajoja ja kaupungin talouteen vaikuttavia asioita.

Esimerkkinä mainitaan ns. sarjajunan vaunukauppa vuodelta 1976 ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset.

Lääninhallitus jatkaa, että metrotoimikunta on tosiasiassa ryhtynyt käyttämään päätösvaltaa Helsingin koko liikennejärjestelmän suunnittelussa ja samalla on valtuuston asettaman kaupunkisuunnittelulautakunnan paino liikennesuunnittelussa menettänyt merkitystään.

Metrotoimikunnan päätöksillä on mitä syvällisin vaikutus Helsingin liikennejärjestelmään ja muunkin kaupunkirakenteen kehitykseen, päätöksessä lukee.

"Tällaista päätöksentekoa ei voida pitää sellaisena ratkaisuvaltana, joka laillisesti voidaan antaa kunnanhallituksen asettaman toimikunnan tehtäväksi", päättää lääninhallitus yhteenvetona. Kunnallislaki sanoo, että toimikunta voi ratkaista "vähemmän tärkeitä" asioita.

"Menneitä ei pyyhitä"

Ilaskivi sanoo, ettei metrotoimiston ja -toimikunnan lakkauttamisella pyritä pyyhkimään menneiden mahdollisia virheitä: niitä tutkii sekä poliisi että kaupunginvaltuuston viime tammikuussa asettama 15-jäseninen valiokunta.

Valiokunta toimii valtuuston puheenjohtajan Harri Holkerin johdolla, ja sen tehtävänä on selvittää metron rahankäyttöön ja päätöksiin liittyviä epäselvyyksiä, joihin kaupunginhallituksen, -johtajan, metrotoimikunnan ja metron toimitusjohtajan epäillään syyllistyneen.

Holkeri sanoo, että työ yritetään tehdä mahdollisimman pian, mutta selvitettävää on ilmaantunut odotettua enemmän, eikä tällä hetkellä voi sanoa, milloin raportti valtuustolle valmistuu.

Holkerin mukaan valiokunnan työ limittyy osittain poliisitutkimuksiin, jotka käynnistyivät toimitusjohtaja Unto Valtasen väitettyjen väärinkäytösten vuoksi.

Ilaskivi korostaa, että metrotoimiston nopea lakkauttaminen ei merkitsisi lopputiliä kenellekään; kaikki työntekijät siirtyvät kaupungin muihin tehtäviin.

Nuoret hankkivat kokemusta ja työelämässä tarvittavia valmiuksia työkodin omassa monistamossa.

Eero Tuomainen torjuu Kajanojan myyräntyön

Pääministeri Kalevi Sorsan poliittinen sihteeri Eero Tuomainen (sd) sanoutuu selvä sanaisesti irti työvoimaministeri Jouko Kajanojan (kom) hiljan esittämästä työllistämisohjelmasta, jolla Kajanoja lupasi 100 000 uutta työpaikkaa.

Tuomainen puhui tiistaina Turussa Sdp:n eduskuntaryhmän ryhmätoimikunnan kesäkokouksen yhteydessä.

Tuomainen oudoksui Kajanojan ajatusta, jonka mukaan yhä useamman suomalaisen pitäisi omaksua myyrän rooli ja ryhtyä kaivamaan talousjärjestelmämme perusteita.

Tuomaisen mielestä Kajanojan ohjelmalla pantaisiin isot yritykset ahtaalle verotuksella, työvoima vapaalle työajan lyhentämisellä ja valtiontalous kiihdytysvaihteelle lisälainoilla.

"Tämän tapaisessa myyräntyössä sosiaalidemokraatit eivät voi olla mukana aiheuttamatta vahinkoa itselleen ja muille", Tuomainen sanoi.

Tuomaisen mielestä suuryrityksiä tulee kovistella mm. ympäristöja työllisyyspoliittisista syistä, mutta niiden talouden romuttamisella ei voida kansakunnan onnellisuutta lisätä.

Irrallisena toimena työajan yleinen lyhennys ei myöskään paranna työllisyyttä, vaan alentaa tuotantoa, heikentää palvelujen saatavuutta ja kiihdyttää inflaatiota, Tuomainen arveli.

Niin ikään Turussa puhunut sisäministeri Matti Ahde (sd) lupasi lähiaikoina käynnistää selvityksen ongelmajätteistä. Selvityksellä kartoitetaan lääneittäin ja kunnittain ongelmajätteiden määrä ja laatu sekä niiden käsittelyn ja varastoinnin tämän hetkinen taso.

Sisäministeriö tekee selvityksen yhteistyössä Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen kanssa ja Ahde lupasi sen valmistuvan ensi maaliskuussa.

Oulunkylän työkoti yrittää itsenäistää ongelmanuoria

Asuntopula vaikeuttaa siirtymistä työelämään

Helsingin Oulunkylässä sijaitseva Nuorten työkoti on Suomessa ainoa paikka, johon koulu- ja nuorisokodeista lähtevät nuoret voivat tulla harjoittelemaan itsenäisen elämän alkua.

Pitkään laitoksissa asuneiden nuorten hidas paluu yhteiskuntaan ei käy kivuttomasti. Tutkimuksen mukaan vain joka kolmas onnistuu. Yritykset kaatuvat turhan usein työpaikan ja asunnon puutteeseen.

Nuorten lähtökohdat eivät ole helpot. Monet ovat rikkinäisistä perheistä, takana saattaa olla jengikierrettä ja traumaattisia kokemuksia. Turvattomuudesta johtuvia kehityshäiriöitä on paljon.

Suurin osa tulee Oulunkylän työkotiin toisesta laitoksesta, mutta viime vuosina nuoria on alkanut tulla myös avohuollosta. "Kotona on mennyt pitkään huonosti ja nuori tulee lastensuojeluviranomaisten ohjaamana tänne työkokeiluun," johtaja Matti Lehesniemi kertoo.

Työhön opetellaan

Oulunkylän kotiin tuleva nuori käy aluksi läpi kuuden viikon työkokeilujakson. Talon alakerrassa on offset-monistamo, jossa tehdään tilaustöitä kaupungin laitoksille, yhdistyksille ja yksityisille.

Seitsemän nuorta kerrallaan perehtyy työnjohtajan opastamana työntekoon. He hankkivat taskurahaa ja opettelevat työelämässä tarvittavia valmiuksia. Alkuviikkoina käydään läpi työelämään liittyviä asioita, puhutaan työpaikan ihmissuhteista, kerrotaan ammattiyhdistystoiminnasta, työlainsäädännöstä ja työpaikan hakemisen tekniikasta.

Työkokeilujakson jälkeen on edessä koulunkäynnin jatkaminen tai työpaikan hankkiminen.

Osa työpaikoista etsitään vapailta markkinoilta. Suurin työnantaja on tällä hetkellä Helsingin kaupunki, joka on pystynyt kunnallisen työllistämistuen ansiosta tarjoamaan osalle nuorista puolen vuoden, parhaassa tapauksessa vuoden kestäviä työtilaisuuksia.

"Joka neljäs nuori on saanut pitää kaupungin tarjoaman työpaikan," johtaja Lehesniemi kertoo.

Asunto on ongelma

Nuorten työkotiin tullaan tavallisesti 16-vuotiaana. Keskimääräinen asumisaika on runsas vuosi. 18-vuotiaana on viimeistään lähdettävä yrittämään elämistä omin voimin.

Työpaikkaa suurempi ongelma on tällä hetkellä asuminen. Oulunkylän asukeilla on takanaan pitkä laitosaika. Asumisvalmiudet puuttuvat, eikä sopeutuminen ankeaan alivuokralaisasumiseen käy kaikilta.

Matti Lehesniemi on pettynyt Helsingin asuntopolitiikkaan. "Kaupunki ei ole lupauksistaan huolimatta auttanut asumiskysymyksessä. Näillä nuorilla ei ole enää varaa epäonnistua. He tarvitsevat täältä lähtiessään työpaikan ja kunnon asunnon."

Lehesniemen arvion mukaan tarvitaan vuosittain 270 asuntoa, joista 130 olisi itsenäiseen asumiseen soveltuvia paikkoja.

Nuorten asunnontarve on otettu huomioon Helsingin kaupungin asunto-ohjelmassa. Oulunkylän nuorille esitetään tarjottavaksi 10 yksiötä ja yksi tukiasunto vuosittain.

Lupauksia on vaikea täyttää, koska kaupunki ei rakenna enää uusia yksiöitä. Vuosittain vapautuu 150 vanhaa yksiötä, joista nuoret joutuvat kilpailemaan 1 500 muun hakijan kanssa.

Jotta pienasuntojen ostaminen vapailta markkinoilta kävisi joustavasti, kaupunki on suunnitellut hankintayhtiön perustamista. Tämänhetkisten tietojen mukaan hankintayhtiön perustamisesta on verotussyistä kuitenkin luovuttu.

Ogelissa viihdytään

Koulukodeissa on tiukka järjestys ja tarkat säännöt. Oulunkyläsä normisto on väljä, koska tavoitteena on itsenäistyminen. Vastuuta opetetaan vapauden avulla.

Aluksi tulokkaat saattavat ottaa ilon irti elämästä, mutta useimmat sopeutuvat aikansa riehuttuaan.

Tiina tuli työkotiin toukokuussa. Koulu jäi kesken kahdeksannella luokalla ja välit perheen kanssa menivät poikki.

"Mä tappelin kaikkien kanssa kotona ja koulussa. Täällä mä viihdyn. Saa olla rauhassa, eikä kukaan nalkuta."

Tiina on haluton jatkamaan koulua. Työta ei ole kuitenkaan helppoa saada ilman päästötodistusta. "Mä voin olla täällä kaksi vuotta. Kyllä siihen mennessä joku työpaikka löytyy", Tiina uskoo.

Timpan vanhemmat erosivat, eikä eläminen äitipuolen kanssa luonnistanut. Suhteet karjistyivat ja molemminpuolisen arhentelyn jalkeen Timppa päätyi koulukotiin. Nyt hän on opettelemassa itsenaiseen elämään Oulunkylassa

Timppa on tyytyväinen. Hanella on ollut jo pari viikkoa vakituinen tyopaikka. "Auton apumiehena. Mä puran ja lastaan apuna."

Timppa kyhnyttää hoidossaan olevaa kissaa ja kertoo viihtyvansa Ogelissa. "Ma olen ensin vahan aikaa tyossa. Sitten mä menen merimiesammattikouluun."

Timppa tietäa, mita han tahtoo Hän on kaynyt peruskoulun loppuun ja haluaa hankkia ammattikoulutusta. Kaikkien suunnitelmat eivat ole yhta selvät ja heidan onnistumisen mahdollisuutensa ovat pienemmät.

Joka kolmas onnistuu

Viime syksyna valmistui tutkimus, jossa oli seurattu 152 Nuorten työkodista lahteneen menestymistä yhteiskunnassa.

Tulokset olivat murheelliset. Vain kolmannes tyokodista lahteneistä nuorista oli niin valmiita, että he sopeutuivat yhteiskuntaan ja tulivat toimeen omillaan. Kolmannes tarvitsi satunnaista tukea yhteiskunnalta. Loput olivat sairaaloissa, vankiloissa tai muissa laitoksissa.

"Tutkimus suunnattiin 1972—78 täältä lähteneisiin nuoriin", Matti Lehesniemi kertoo. "Nuorten tyollisyystilanne on sen jälkeen huonontunut pysyvästi. Tulokset saattaisivat olla nyt lohduttomammat."

Presidentti syksyllä Norjaan ja Islantiin

Koivisto ei matkusta Madeleinen ristiäisiin

Suomen uutta presidenttiä ei nähtäne mukana Ruotsin uuden prinsessan kastetilaisuuden merkeissä vietettävässä kuninkaallisessa perhejuhlassa elokuun lopussa. Sen sijaan presidentti Mauno Koiviston odotetaan matkustavan syyskuussa vietettäviin Norjan kuninkaan Olavin valtaistuimella olon 25-vuotisjuhlallisuuksiin.

Presidentti Urho Kekkonen oli mukana niin prinsessa Victorian kuin prinssi Carl Philipin ristiäisissä, joihin oli kutsuttu Pohjoismaiden valtionpäämiehet. Ruotsin kuningasparin tiedetään halunneen jatkaa samaa perinnettä myös nuorimman perillisensä kohdalla. Siksi myös Suomen uudelle presidentille on ollut tarkoitus lähettää kutsu 31. elokuuta pidettäviin prinsessa Madeleinen ristiäisiin.

Näyttää kuitenkin siltä, että prinsessa Madeleine saa tyytyä vaatimattomamman tasoiseen vierasjoukkoon. Presidentti Koivisto kun ei ilmeisesti ehdi ristiäisten aikaan Tukholmaan. Tässä yhteydessä viitataan diplomaattisesti myös samaan ajankohtaan sattuvaan Pohjomaiden ulkoministerikokoukseen Helsingissä. Koivisto tarjoaa ulkoministereille lounaan sen yhteydessä.

Koska Suomen tasavallasta ei löydy prinssejä ja prinsessoja vastaavaa valtionpäämiehen edustajaa, vietettäneen Ruotsin hovin tämänkertainen perhejuhla ilman suomalaisvieraita.

Presidentti Koivistolla ja kuningas Kaarle Kustaalla on kuitenkin tilaisuus tavata toisensa pari päivää ennen ristiäisiä Suomessa. Kaarle Kustaa poikkeaa paluumatkalla Jyväskylän suurajoista Helsinkiin 29. elokuuta ja lounastaa Koiviston kanssa.

Syyskuun 20. päivän korvilla Koiviston odotetaan pistäytyvän Oslossa, jossa juhlitaan kuningas Olavin valtaistuimella olon ensimmäisen neljännesvuosisadan täyttymistä. Kysymyksessä on samalla Koiviston ensimmäinen matka presidenttinä Norjaan. Ruotsiin hän teki virallisen valtiovierailun viime toukokuussa.

Lokakuussa on vuorossa valtiovierailu Islantiin, jonka presidentin Vigdis Finnbogadottirin viime syksyksi aiottu vierailu Suomeen peruuntui presidentti Kekkosen sairastumisen vuoksi. Vierailun aattona Suomi avaa uuden suurlähetystön Reykjavikissa. Ensimmäiseksi suurlähettiläaksi nimitetään Ahvenanmaan maaherra Martin Isaksson.

Autovaras ampumalla kiinni

Poliisi joutui pysäyttämään ampumalla Helsingissä tiistain vastaisena yönä hurjastelleet nuoret autovarkaat. Kuljettaja oli lisäksi vahvasti humalassa.

Oinen takaa-ajo venyi lähes viidentoista kilometrin mittaiseksi ja lopulta poliisin oli pakko ampua autoa renkaisiin. Varoituslaukaukset eivät olleet tehonneet. Auto törmäsi lopulta aitaukseen Kuusitien kohdalla.

Sorsa Kuopiossa:

Hallitus ei kaadu budjetin tekoon

Kalevi Sorsa

Pääministeri Kalevi Sorsa (sd) uskoo hallitusyhteistyön jatkumiseen budjetin teon jälkeenkin. Kuopiossa toimittajalounaalla puhunut Sorsa luonnehti tämän kuun lopulla alkavia hallituksen budjettineuvotteluja kuitenkin "koviksi".

Sorsan mukaan kysymykset ratkaistaan niiden suuntaviivojen mukaan, joista hallitusta muodostettaessa sovittiin. Tuskinpa mikään mukana olevista puolueista on pyrkimässä ulos hallituksesta, Sorsa arveli.

Sorsa toisti myös viikko sitten Jyväskylässä esittämänsä näkemyksen, että eduskuntaa ei pitäisi hajottaa, jos hallitus syystä tai toisesta kaatuisi.

Sorsa pitää parempana ratkaisuna turvautumista vähemmistö- tai virkamieshallitukseen, jonka avulla mentäisiin vaaleihin normaaliin aikaan.

Sorsa pohti myös vaalien jälkeistä hallituskokoonpanoa ja sanoi, että periaatteessa kokoomuksella on oikeus päästä hallitukseen sellaisella painolla, kuin sen menestys vaaleissa osoittaa.

"Kysymys on vaalien jälkeen otettava entistä vakavammin pohdittavaksi", Sorsa sanoi.

Ympäristöministeriön ympärillä käytyyn keskusteluun pääministeri ei Kuopiossa puuttunut. Hänen mielestään lausunnon antaminen on aiheellista vasta sitten, kun ministeriön perustamista valmistelevan komitean työ on valmis ja lausunto saatu hallitukseen.

Sen sijaan Sorsa piti maassamme harvinaisena työvoimaministeri Jouko Kajanojan ja toimistopäällikkö Altti Majavan näkemyseroja työllistämisohjelmasta.

Kolme turistia kateissa Kittilässä

Kittilä (HS) Rajavartioston helikopteri etsiskeli pari tuntia kolmea kadonnutta turistia tistaiiltana Kittilässä. Turistit — kaksi aikuista ja 15-vuotias tyttö — olivat lähteneet puolen päivän maissa Pokan kylästä Lauttaselän kämpältä poronsarvia etsimään. Etsinnät aloitettiin, kun tiedettiin, että jäljettömiin kadonnut ryhmä oli etelasuomalaisia, ilman kompassia, karttaa ja tulitikkuja vaellukselle lähteneitä.